

Надруковано: Слободяник, Ю. Б. Особливості організації навчального процесу при підготовці фахівців напрямку «Облік і аудит» у ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України» [Текст] / Ю. Б. Слободяник, О. Г. Коренева, С. М. Новак // Проблеми управління навчальним процесом при підготовці фахівців напрямку «Облік і аудит» [Текст] : збірник тез доповідей Міжнародної навчально-методичної конференції (10-11 грудня 2009 р.) / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – С. 111–115.

Слободяник Юлія Борисівна, к.е.н., доцент,
завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,

Коренева Оксана Геннадіївна, к.е.н.,
доцент кафедри банківської справи,

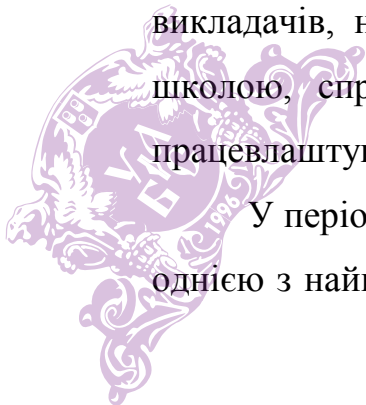
Новак Сергій Миколайович, к.т.н., доцент,
завідувач кафедри економічної кібернетики

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ
ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ НАПРЯМУ «ОБЛІК І АУДИТ»
В ДВНЗ «УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ»**

Інтеграція України до європейського освітнього простору потребує реформування національної системи вищої освіти в напрямку дотримання європейських стандартів якості освіти, стимулювання мобільності студентів, викладачів, науковців, забезпечення участі студентів в управлінні вищою школою, спрощення процедури визначення кваліфікацій, що сприятиме працевлаштуванню випускників і студентів на європейському ринку праці.

У період виходу нашої держави з економічної кризи підготовка кадрів є однією з найважливіших соціально-економічних проблем. Сьогодні потрібні

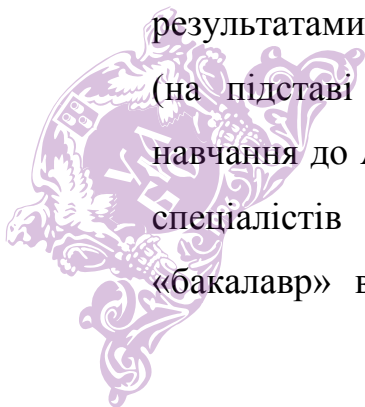

фахівці, що здатні в стислі терміни вивести Україну на позиції розвитку європейських країн. Це завдання реалізується у Державному вищому навчальному закладі «Українська академія банківської справи Національного банку України» (далі – Академія) шляхом підготовки висококваліфікованих, професійно конкурентоспроможних фахівців, здатних науково мислити та орієнтуватися у своїй практичній діяльності, приймати правильні рішення у складних ситуаціях.

Система організації навчального процесу в Академії побудована з урахуванням принципів Болонської декларації. У 2010 році буде здійснено перший випуск бакалаврів, що навчаються за цією системою.

Колектив викладачів Академії розуміє, що визначальним чинником забезпечення високої якості підготовки фахівців є формування змісту освіти з урахуванням вимог часу і тенденцій суспільного розвитку. Важливим чинником формування бухгалтерської науки та фахівців з бухгалтерського обліку є гармонізація згідно з міжнародними стандартами цієї діяльності в усьому світі. Цього потребують сучасний етап розвитку міжнародних економічних відносин, формування транснаціональних корпорацій, необхідність однакового визначення ринкової вартості, справедливої вартості, результатів діяльності, принципів обліку та оцінки тощо.

З метою забезпечення належної підготовки фахівців і отримання ними вищої освіти, підвищення стимулюючої ролі навчання зарахування на навчання осіб за освітньо-професійними програмами підготовки спеціалістів і магістрів, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр» в Академії, здійснюється на підставі внутрішніх нормативних документів за підсумками рейтингового конкурсу – за найвищим середнім балом за результатами державної атестації, екзаменів і ПМК за чотири роки навчання (на підставі оцінок із додатка до диплома бакалавра). Зарахування на навчання до Академії осіб за освітньо-професійними програмами підготовки спеціалістів і магістрів, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр» в Академії у попередні роки та в інших вищих навчальних

зкладах, незалежно від року випуску, здійснюється за результатами тестування з фахових дисциплін.

Підготовка магістрів напряму «Облік і аудит» здійснюється за спеціалізаціями «Облік і аудит в управлінні підприємницькою діяльністю» та «Облік і аудит в управлінні банками». Спеціалізації забезпечуються варіативними компонентами освітньо-професійних програм.

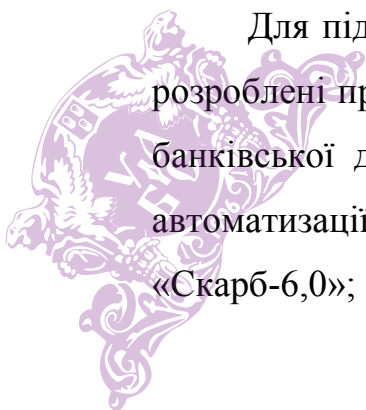
Для реалізації спеціалізацій та для сприяння поглибленню професійних знань розроблені та викладаються такі дисципліни:

- для спеціалізації «Облік і аудит в управлінні підприємницькою діяльністю» – «Фінансовий аналіз», «Податкова звітність», «Облік зовнішньоекономічної діяльності», «Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку», «Судово-бухгалтерська експертиза», «Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті», «Інформаційна система бухгалтерського обліку «1 С: Підприємство»», «Організація контролю в банку», «Міжнародні розрахунки і валютні операції»;

- для спеціалізації «Облік і аудит в управлінні банками» – «Банківські операції», «Інформаційні системи і технології в банках», «Міжнародні розрахунки і валютні операції», «Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності», «Облік у банку», «Аналіз банківської діяльності», «Управлінський облік у банку», «Організація контролю в банку», «Комп'ютерний аудит», «Управління банківськими ризиками».

При організації навчального процесу широко застосовуються сучасні технології навчання. В Академії функціонує навчально-тренувальний банк, дилінговий зал, академія мережевих технологій CISCO, навчально-тренувальне підприємство.

Для підготовки студентів за спеціальністю «Облік і аудит» в Академії розроблені програмно-технічні комплекси та стенди: комплекс автоматизації банківської діяльності; комплекс системи позабіржової торгівлі; комплекс автоматизації бухгалтерського обліку підприємства; операційний день банку «Скарб-6,0»; аналіз платоспроможності підприємств-позичальників

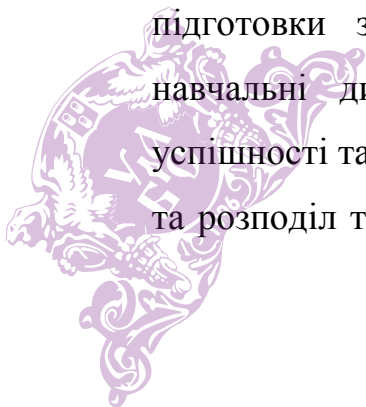
ANRI2W; оцінка кредитоспроможності позичальника фізичної особи; організаційно-управлінська структура банку; послуги банку; організаційна структура управління підприємством; фінансова робота на підприємстві; організаційна структура бухгалтерії; стенд платіжної системи НБУ.

Відповідно до вимог ECTS інформація щодо навчальних курсів та інших умов навчання має бути представлена у вигляді інформаційного пакету, який публікує кожен навчальний заклад як довідник до своїх курсів та програм підготовки, навчального та адміністративного устрою. Мета створення таких інформаційних пакетів – сприяння мобільності студентів через прозорість навчальних програм та технологій закладів освіти.

Для публікації інформації про напрями, програми та технології навчання в Академії створено Інтернет портал, на якому розміщені інформаційні пакети за спеціальностями. Структура та зміст інформаційних пакетів гармонізовані з рекомендаціями ECTS і національними стандартами і нормативами в галузі освіти.

На першій гостьовій веб-сторінці інформаційного пакету кожного напрямку підготовки розміщена інформація, що адресована абітурієнтам. Тут представлені умови вступу та навчання, подана детальна інформація про необхідну освіту, конкурсні умови, терміни навчання, важливі дати (такі як дати прийому документів та зарахування), інформація про вартість навчання, ліцензійні обсяги, контактна інформація куратора напрямку, коментарі та роз'яснення з актуальних питань.

Головна сторінка інформаційного пакету призначена для студентів Академії та закладів-партнерів. У цьому розділі знаходиться інформація про освітньо-кваліфікаційну характеристику та освітньо-професійну програму підготовки за напрямом. Для кожного курсу подана інформація про навчальні дисципліни поточного семестру з їх анотаціями, динаміка успішності та якість оцінювання, рейтинг студентів, розклад занять, тематика та розподіл тем дипломних робіт між студентами, інформація про пропуски

занять тощо. Навчальний план напряму підготовки представлений в таких розрізах:

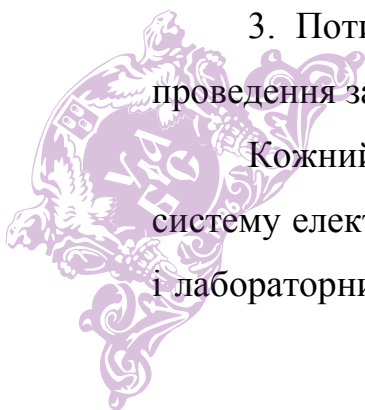
1. Тематичний план – структурований за виробничими функціями та основними задачами діяльності перелік навчальних дисциплін з анотаціями.
2. Структурно-логічна схема взаємозв'язку дисциплін навчального плану.
3. Семестровий план – структурований за семестрами перелік дисциплін з визначеним розподілом годин за видами занять.

Деталізацію програми-підготовки за кожною дисципліною можна одержати з веб-вузлів окремих дисциплін, які ведуть куратори дисциплін. На гостьовій сторінці такого веб-вузла, адресованій абітурієнтам, представлені: контактна інформація куратора дисципліни; мета, завдання та предмет вивчення дисципліни; структура умінь і навичок та змістовні модулі, що їх забезпечують; місце дисципліни в програмі підготовки; розподіл годин між змістовними модулями та видами занять.

Головна сторінка веб-вузла дисципліни призначена, перш за все, студентам. Тут в автоматичному режимі відображається план занять на поточний тиждень із зазначенням виду та змісту занять, їх обсягу та форм контролю, діаграма персональної успішності студента, діаграма якості оцінювання, посилання та контактна інформація викладачів. Програма вивчення кожної дисципліни представлена в таких розрізах:

1. Структурований за уміннями та змістовними модулями перелік навчальних елементів.
2. Структурований за темами перелік занять з описом їх змісту, трудомісткості та форм контролю.
3. Потижневий план – структурований за темами календарний план проведення занять.

Кожний веб-вузол дисципліни має бібліотеку навчальних матеріалів – систему електронних документів: конспекти лекцій, завдання до практичних і лабораторних робіт, електронні тести тощо. Крім того, на веб-вузлі кожної

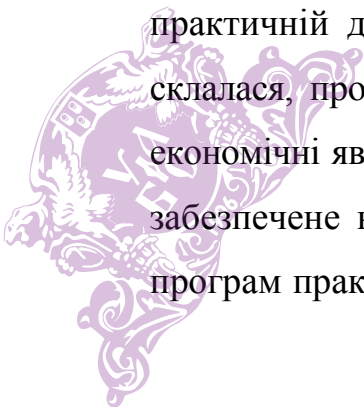

дисципліни знаходяться електронні журнали обліку успішності студентів, які дозволяють студентам відслідковувати свою поточну успішність, а викладачам та керівникам підрозділів дають можливість контролювати стан виконання навчальних програм дисципліни та якість оцінювання знань студентів.

Крім навчальних планів та технологій вивчення дисциплін інформаційний пакет дає можливість одержати інформацію про кожного викладача, що задіяний в процесі навчання. Для цього кожний викладач має свій персональний вузол, на якому представлена коротка інформація про його освіту, наукові здобутки, список студентів, для яких він є куратором, розклад його занять тощо. Персональні вузли викладачів є ключовим елементом в системі управління навчальним процесом. На персональному вузлі викладач має змогу організувати дистанційні консультації, опублікувати свої плани роботи, наукові праці та інше.

Зазначені інформаційні пакети є лише частиною інформаційної системи управління навчальним процесом, вони тісно інтегровані з веб-вузлами окремих підрозділів, таких як деканати та кафедри. Останні, в свою чергу, призначені для організації роботи викладачів, систематизації та накопичення методичного та нормативного забезпечення, виконують представницьку функцію, дають уявлення про кадровий потенціал, матеріальну базу та технологічні можливості Академії.

Одним з основних питань організації навчального процесу є практична підготовка фахівців на всіх етапах здобуття вищої освіти. Сучасні умови вимагають наявності у молодих фахівців не тільки глибоких знань за обраною спеціальністю, але й уміння грамотно використовувати їх у практичній діяльності, правильно орієнтуватися в економічній ситуації, що склалася, проводити якісний аналіз, визначати тенденції, які характеризують економічні явища, і на основі цього самостійно приймати рішення. В Академії забезпечене впровадження у навчальний процес наскрізних і безперервних програм практики з кожної спеціалізації (для студентів спеціалізації «Облік і

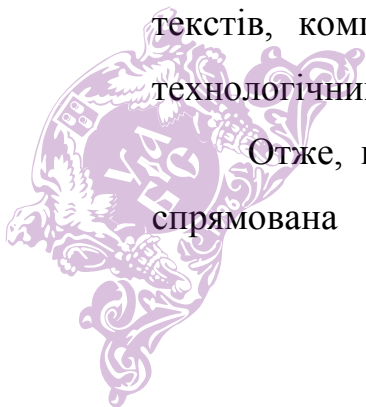
аудит в управлінні банками» місцем проходження практики визначені банківські установи).

Академія має сталі зв'язки з провідними навчальними закладами Росії, Польщі, Чехії, Німеччини, Великобританії. Вже декілька років поспіль проводиться обмін студентами. Такий обмін поки що має фрагментарний характер, обмежуючись лише середньостроковими семінарами і виробничою практикою, оскільки мають місце загальні проблеми розбіжностей у навчальних планах, недостатнього рівня знання іноземних мов, різних підходів до оцінювання тощо. Проте, можливість такої співпраці дозволяє покращити обізнаність студентів і викладачів про перебіг Болонського процесу у Європі, отримати можливість обговорення окремих проблем із зарубіжними колегами, підготуватись до наступних етапів реформування вітчизняної вищої освіти.

Метою удосконалення організації навчального процесу в Академії є розширення використання інноваційних форм і методів організації навчального процесу в рамках традиційного навчання, які можуть бути розв'язані через запровадження особистісно-орієнтованого підходу до студента, технологій саморегульованого навчання та розвиваючих технологій професійної освіти, до яких входять:

- особистісно-орієнтовані технології: інтерактивні та імітаційні ігри, тренінги;
- когнітивно-орієнтовані технології: діалогічні методи навчання, семінари-дискусії, проблемне навчання, когнітивне інструктування, інструментально-логічні тренінги;
- діяльнісно-орієнтовані технології: методи проектів і спрямовуючих текстів, комплексні дидактичні завдання, імітаційно-ігрове моделювання технологічних процесів тощо.

Отже, концепція розвитку спеціальності «Облік і аудит» в Академії спрямована на визначення основних напрямків підготовки фахівців

відповідно до світового кваліфікаційного рівня, формування високопрофесійних, соціально та морально зрілих громадян держави.

Слободяник, Ю.Б. Особливості організації навчального процесу при підготовці фахівців напрямку «Облік і аудит» у ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України» [Текст] / Ю.Б. Слободяник, О.Г. Коренева, С.М. Новак // Проблеми управління навчальним процесом при підготовці фахівців напрямку «Облік і аудит»: збірник тез доповідей Міжнародної навчально-методичної конференції (10-11 грудня 2009 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2010. – С. 111–115.

Державний вищий навчальний заклад
«УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ»

State Higher Educational Institution
“UKRAINIAN ACADEMY OF BANKING
OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE”